

BẢN TIN 47

Tháng 7-12, 2021

WILDFLASH

TRẠM BẢO TỒN ĐỘNG VẬT HOANG DÃ DẦU TIẾNG

XIN CHÀO!

2021 – Một năm đầy thách thức với tất cả chúng ta. Toàn bộ khu vực miền Nam, Việt Nam - nơi mà Tổ chức WAR đang hoạt động, phải áp dụng Chỉ thị 16/CT-TTg về các biện pháp cấp bách phòng, chống dịch COVID-19 trong đó bao gồm việc cách ly toàn xã hội. Chính vì thế, hơn một nửa quý 2 năm 2021, chúng tôi đã dành toàn bộ thời gian trong hoạt động phát triển cơ sở vật chất tại Trạm Bảo tồn Động vật Hoang dã Dầu Tiếng. Cụ thể, 2 chuồng nuôi Tê tê và 8 chuồng nuôi Rùa đã được xây dựng. Đồng thời cũng nâng cấp khu cách ly nhằm đảm bảo vệ sinh dịch bệnh khi nuôi giữ thú và hoàn thành xây dựng 2 ao nước, 35m tường rào để đảm bảo an toàn cho thú tại đây.

Đầu tháng 10 năm 2021, khi xã hội bước vào giai đoạn bình thường mới cũng là lúc Trạm Dầu Tiếng đạt được một số thành tựu. Về phần hỗ trợ thực thi pháp luật, chúng tôi đã tiếp nhận từ cơ quan chức năng của các tỉnh Bình Dương, Quảng Ngãi, Tây Ninh để chăm sóc tổng cộng 125 ĐVHD bao gồm một số loài cực kỳ nguy cấp, quý, hiếm như Vượn đen má vàng (*Nomascus annamensis*), Vọc chà vá chân đen (*Pygathrix nigripes*). Ngoài ra, Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng đã phối hợp với Chi cục Kiểm lâm tỉnh Bình Dương và Ban quản lý Khu Bảo tồn Thiên nhiên - Văn hóa Đồng Nai tiến hành thả 51 ĐVHD. Song song đó, 1 Tê tê Java F1 (*Manis Javanica*) được sinh ra từ 1 cặp bố mẹ tại Trạm Dầu Tiếng.

Một năm đầy biến động, khó khăn đã khép lại, chúng tôi gửi lời cảm ơn chân thành tới các nhà tài trợ đã luôn đồng hành, dõi theo các hoạt động cũng như chứng kiến sự phát triển của Tổ chức WAR trong năm qua. Hy vọng năm mới 2022, những điều tốt đẹp và bình an sẽ đến tới tất cả chúng ta.

MỤC LỤC

Gây nuôi sinh sản	1
Thực thi pháp luật	2 - 8
Phát triển cơ sở hạ tầng	9
Lời cảm ơn	10

Biên tập:

Nguyễn Vũ Khôi

Biên soạn:

Lê Xuân Lâm

Nguyễn Thị Tâm Anh

 www.wildlifeatrisk.org

 info@wildlifeatrisk.org

 0976.06.76.46

Ảnh: WAR/Nguyễn Thị Tâm Anh

GÂY NUÔI SINH SẢN

MỘT LOÀI CỰC KỲ NGUY CẤP, QUÝ, HIẾM ĐƯỢC SINH RA TẠI TRẠM BẢO TỒN ĐVHD DẦU TIẾNG

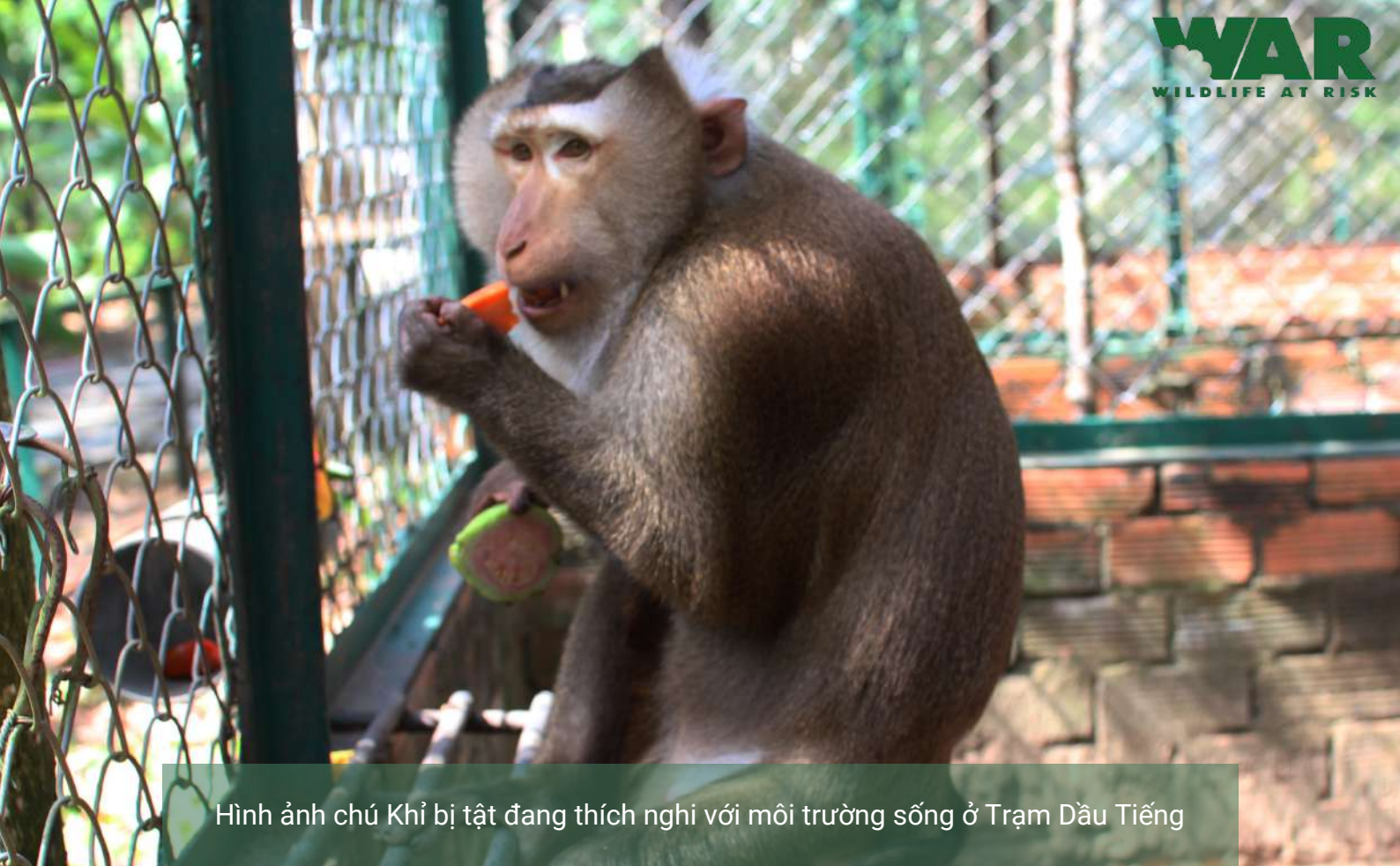
Cặp Tê tê bố mẹ đang tận hưởng cuộc sống ở
“ngôi nhà riêng” tại Trạm Dầu Tiếng

Là loài ĐVHD cực kỳ nguy cấp (IUCN-2021) và nằm trong nhóm IB (Nghị định: 06- 2019 ND/CP), Tê tê Java (*Manis Javanica*) luôn nhận được sự quan tâm và ưu tiên trong công tác bảo tồn tại Việt Nam. Gây nuôi sinh sản loài Tê tê Java là một hoạt động quan trọng thuộc chương trình “Nuôi để bảo tồn” tại Trạm Dầu Tiếng. Sau thành công của việc gây nuôi sinh sản để bảo tồn loài Tê tê Java vào cuối năm 2020, chúng tôi tiếp tục tiến hành ghép và theo dõi một cặp Tê tê bố mẹ có nguồn gốc được tịch thu từ các vụ buôn bán trên địa bàn tỉnh Bình Dương vào tháng 2/2021. Kết quả sau hơn 8 tháng, 1 Tê tê Java con (*Manis Javanica*) đã chào đời tại Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng. Sự xuất hiện của Tê tê con, một lần nữa khẳng định sự nỗ lực của chúng tôi trong công tác bảo tồn nguồn gen quý, hiếm tại Việt Nam.

Tê tê con - Kết quả tình yêu sau 8 tháng

Ảnh: WAR/Nguyễn Thị Tâm Anh

Hình ảnh chú Khỉ bị tật đang thích nghi với môi trường sống ở Trạm Dầu Tiếng

THỰC THI PHÁP LUẬT

TIẾP NHẬN 2 KHỈ ĐUÔI LỢN BỊ THƯƠNG

Sau khi Tổ chức WAR nhận được thông tin từ Chi cục Kiểm lâm tỉnh Bình Dương về việc cần hỗ trợ chăm sóc 2 Khỉ đuôi lợn (*Macaca leonina*) bị thương. Chúng tôi đã nhanh chóng tới tiếp nhận và đưa về Trạm Dầu Tiếng để cứu chữa. Tại đây, bác sĩ thú y và nhân viên của Trạm đã kiểm tra tình hình sức khỏe và chữa trị kịp thời, nhờ vậy mà sức khỏe của chúng đã nhanh chóng bình phục. Tuy nhiên, với những cá thể động vật hoang dã đã mất đi bộ phận cơ thể sẽ khó tồn tại trong môi trường sống của loài và tỷ lệ sống sót sẽ không cao nếu chúng được thả về rừng. Đây là trường hợp đặc biệt, chúng ta không thể thả về rừng. Điều này tạo nên áp lực về chuồng trại, vì nuôi giữ chúng lâu dài trong nuôi nhốt, có thể dẫn tới không đủ không gian để cứu hộ các loài quý, hiếm khác khi cần.

Trước khi về Trạm

“

All creatures are deserving of a life free from fear and pain”

”

-Maura Cummings-

Hiện tại

MỘT CHÚ VƯỢN ĐEN MÁ VÀNG YẾU ỚT ĐƯỢC CHUYỂN GIAO TỚI TRẠM DẦU TIẾNG

Vào khoảng trưa ngày 9/11/2021, người dân trên địa bàn tỉnh Bình Dương đã nhìn thấy một con Vượn ở Trường Chính trị và khẩn cấp báo tin tới Đội Kiểm lâm cơ động - PCCCR tỉnh Bình Dương để cứu hộ. Nhận được thông tin từ cơ quan chức năng, chúng tôi đã nhanh chóng kết hợp với Chi cục Kiểm lâm, Công an và Chi cục Thú y tỉnh Bình Dương để hỗ trợ giải cứu.

Đây là loài Vượn đen má vàng (*Nomascus gabriellae*), không rõ giới tính với trọng lượng 1,5kg. Theo nguồn tin được biết, cá thể này đã được nuôi nhốt trong nhà dân từ rất lâu như một thú cưng. Vì chuồng nuôi không đảm bảo nên nó đã thoát ra ngoài.

Do tình trạng mệt mỏi kéo dài và môi trường sống mới nên lúc mới về Trạm Dầu Tiếng, Vượn đen má vàng không chỉ e dè, lười ăn mà còn ốm. Với sự nỗ lực và tận tình chăm sóc của nhân viên ở Trạm Dầu Tiếng, hiện nay tình trạng sức khỏe của Vượn đen má vàng trên đã tốt hơn. Tuy nhiên, thời gian để cá thể này phục hồi bản năng và quay trở về rừng là cả một quá trình dài.

Extinction – don't let it end for them

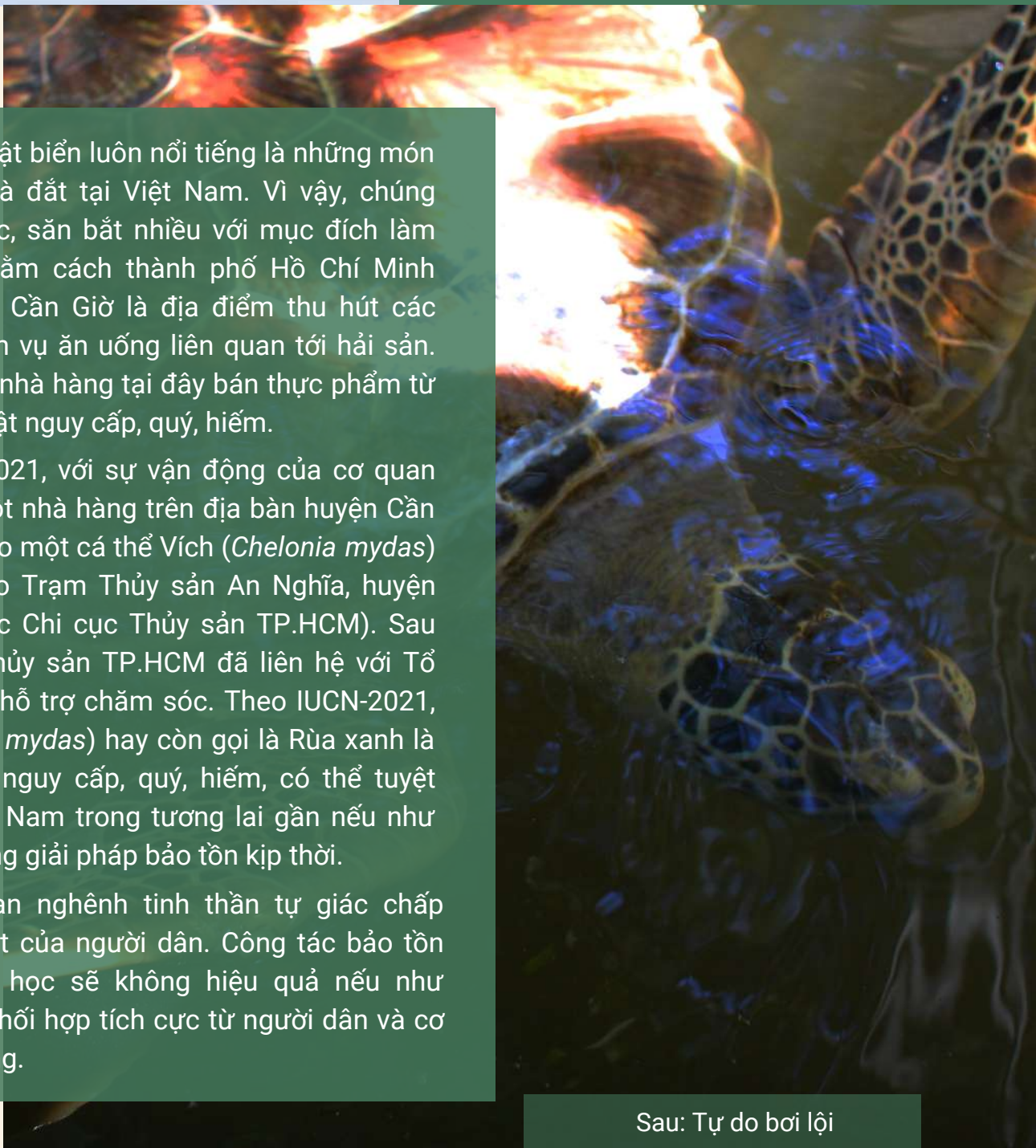
Trước: Khó khăn trong bơi lội

CỨU HỘ MỘT SINH VẬT BIỂN QUÝ, HIẾM

Các loài sinh vật biển luôn nổi tiếng là những món ăn bổ, ngon và đắt tại Việt Nam. Vì vậy, chúng được khai thác, săn bắt nhiều với mục đích làm thực phẩm. Nằm cách thành phố Hồ Chí Minh khoảng 50km, Cần Giờ là địa điểm thu hút các hoạt động dịch vụ ăn uống liên quan tới hải sản. Hàng loạt các nhà hàng tại đây bán thực phẩm từ các loài sinh vật nguy cấp, quý, hiếm.

Ngày 15/11/2021, với sự vận động của cơ quan chức năng, một nhà hàng trên địa bàn huyện Cần Giờ đã bàn giao một cá thể Vích (*Chelonia mydas*) nặng 22kg cho Trạm Thủy sản An Nghĩa, huyện Cần Giờ (thuộc Chi cục Thủy sản TP.HCM). Sau đó, Chi cục Thủy sản TP.HCM đã liên hệ với Tổ chức WAR để hỗ trợ chăm sóc. Theo IUCN-2021, Vích (*Chelonia mydas*) hay còn gọi là Rùa xanh là loài động vật nguy cấp, quý, hiếm, có thể tuyệt chủng tại Việt Nam trong tương lai gần nếu như không có những giải pháp bảo tồn kịp thời.

Chúng tôi hoan nghênh tinh thần tự giác chấp hành pháp luật của người dân. Công tác bảo tồn đa dạng sinh học sẽ không hiệu quả nếu như không có sự phối hợp tích cực từ người dân và cơ quan chức năng.

Sau: Tự do bơi lội

Vọc con đang được nuôi dưỡng tại Trạm Dầu Tiếng

QUẢNG NGÃI – ĐIỂM NÓNG CỦA VIỆC SĂN BẮT, BUÔN BÁN CÁC LOÀI VỘC CHÀ VÁ

Tạm biệt chị Kiểm lâm

Ngoan! Mình về ngôi nhà mới “Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng” thôi nào

Vào ngày 23/11/2021, đội cứu hộ của Tổ chức WAR đã nhanh chóng hoàn thiện thủ tục và di chuyển tới Quảng Ngãi ngay sau khi nhận được tin cần hỗ trợ chăm sóc một chú Vọc từ Hạt Kiểm lâm huyện Tư Nghĩa, tỉnh Quảng Ngãi. Sau gần 30 tiếng đồng hồ, chúng tôi đã có mặt tại trụ sở làm việc của Hạt Kiểm lâm Tư Nghĩa để tiếp nhận.

Đây là loài Vọc chà vá chân xám (*Pygathrix cinerea*), là 1 trong 5 loài linh trưởng đặc hữu của Việt Nam, không chỉ được xếp vào loài nguy cấp trong sách đỏ Việt Nam, mà còn là loài cực kỳ nguy cấp trong sách đỏ thế giới. Theo thông tin từ cán bộ Kiểm lâm, Vọc con được người dân tự nguyện giao nộp cho cơ quan chức năng. Khi tiếp nhận, thân hình gầy gò và yếu ớt chỉ nặng 1.3kg, khiến chúng tôi và cán bộ Kiểm lâm thật sự rất xót xa, thương cảm. Hiện tại, Vọc con đã an toàn ở Trạm Dầu Tiếng, tỉnh Bình Dương và đang được chăm sóc bởi nhân viên của Tổ chức WAR.

MỘT TIN BÁO – HƠN MỘT TRĂM CON RÙA ĐƯỢC GIẢI THOÁT

Vào dịp cuối năm, tình trạng buôn bán, vận chuyển ĐVHD trái phép, đặc biệt là các loài Rùa càng gia tăng mạnh. Gần đây ngày 24/12/2021, Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng đã tiếp nhận một số lượng lớn các loài Rùa thuộc nhóm IIB Nghị định 06/2019-NĐ/CP từ Phòng Cảnh sát môi trường - Công an tỉnh Tây Ninh với sự chứng kiến của đại diện Chi cục Kiểm lâm tỉnh Tây Ninh và Hạt Kiểm lâm huyện Dầu Tiếng, tỉnh Bình Dương.

Công an tỉnh Tây Ninh cho biết đã phát hiện một xe ô tô tải chạy liên tỉnh, chuyên vận chuyển và buôn bán Rùa với khối lượng tang vật lên đến 185kg. Số Rùa được cất giấu trên xe gồm 118 con Rùa nguy cấp, quý, hiếm như Rùa ba gờ (*Malayemys subtrijuga*), Rùa hộp lưng đen (*Cuora amboinensis*), Rùa đất lớn (*Heosemys grandis*), Rùa răng (*Heosemys annandalii*) và Rùa núi vàng (*Indotestudo elongata*). Khi tiếp nhận và kiểm tra tình trạng sức khỏe của toàn bộ số Rùa trên, kết quả là hơn 80% con trong tình trạng ốm yếu, trầy xước vì quá trình vận chuyển liên tục và nuôi nhốt trong môi trường quá chật hẹp.

Hiện nay, hàng loạt con Rùa trên đang được chăm sóc và chữa trị tại Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng. Với lòng nhiệt huyết và sự nỗ lực từ các nhân viên chăm sóc, chúng tôi mong rằng có thể sớm đưa chúng trở về với tự nhiên vào một ngày gần nhất.

Ảnh: WAR/Lê Trung Vương

TIẾP NHẬN MỘT LOÀI RẮN ĐỘC – RẮN HỔ MANG CHÚA

Với sự phối hợp cùng Công an thị xã Hòa Thành, tỉnh Tây Ninh và sự chứng kiến của Chi cục Kiểm lâm tỉnh Tây Ninh, Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng đã tiếp nhận 1 Rắn hổ mang chúa (*Ophiophagus hannah*) nặng 6,4kg vào ngày 27/12/2021.

Ảnh: WAR/Nguyễn Thị Tâm Anh

Rắn hổ mang chúa được xem là loài dài nhất trong tất cả các loài rắn. Chúng được biết đến là loài rắn cực kỳ nguy hiểm. Rắn hổ mang chúa có khả năng tiêm một lượng lớn nọc độc với liều khoảng 200 đến 500mg vào nạn nhân trong một vết cắn. Nếu không được điều trị kịp thời, nọc độc sẽ tấn công hệ thần kinh và làm rối loạn nhịp tim đủ khiến nạn nhân tử vong sau 30 phút. Chính vì thế, việc nuôi nhốt Rắn hổ mang chúa trong nhà là rất nguy hiểm tới tính mạng của người dân. Với kinh nghiệm lâu năm trong việc chăm sóc và tái thả các loài rắn độc tại khu vực miền Nam, Tổ chức WAR cảnh báo người dân về việc nuôi rắn độc trong nhà. Đồng thời cổ vũ, hoan nghênh tinh thần tự nguyện chuyển giao ĐVHD tới cơ quan chức năng.

TỰ DO TRƯỚC THỀM NĂM MỚI

Chúc may mắn và bình an ở ngôi nhà thực sự của các bạn!

Nằm cách Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng gần 100km, Khu Bảo tồn Thiên nhiên - Văn hóa Đồng Nai nổi tiếng là một mái nhà lớn của nhiều loài động vật hoang dã. Với địa lí thuận lợi và điều kiện tài nguyên thiên nhiên phong phú, Tổ chức WAR đã phối hợp với Chi cục Kiểm lâm tỉnh Bình Dương thả 51 ĐVHD tại đây. Chuyển tái thả đã giúp một số loài như Khỉ đuôi lợn (*Macaca leonina*), Mèo rừng (*Prionailurus bengalensis*), Rùa đất lớn (*Heosemys grandis*), Rùa rặng (*Heosemys annandalii*), Rùa cổ bụ (*Siebenrockiella crassicollis*), Rùa núi vàng (*Indotestudo elongata*) được tự do về với mẹ thiên nhiên. Tất cả đều là những loài động vật rừng được ưu tiên bảo vệ theo Nghị định: 06/2019/NĐ-CP, riêng loài Rùa rặng (*Heosemys annandalii*) là loài cực kỳ nguy cấp, quý, hiếm theo IUCN-2021. Ngoài ra, các loài ĐVHD trên đều có nguồn gốc từ các vụ buôn bán, nuôi nhốt trái phép và được Chi cục Kiểm lâm tỉnh Bình Dương giải thoát. Sau đó, chúng được chuyển giao tới Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng để cứu hộ, nuôi dưỡng và phục hồi bản năng.

Ảnh: WAR/Lê Xuân Lâm

PHÁT TRIỂN CƠ SỞ HẠ TẦNG

Trong 6 tháng cuối năm 2021, hoạt động phát triển cơ sở hạ tầng tại Trạm Dầu Tiếng là một điểm nổi bật. Về phần chuồng trại, tổ xây dựng của Tổ chức WAR đã hoàn thiện thêm 2 chuồng nuôi Tê tê với diện tích mỗi chuồng 12m² và 8 chuồng nuôi Rùa với tổng diện tích gần 15m² để kịp phục vụ cho công tác cứu hộ. Phía trong các chuồng nuôi được thiết kế và bố trí các vật liệu tốt nhất có thể cho ĐVHD sinh sống tại mái nhà Trạm Bảo tồn ĐVHD Dầu Tiếng.

Ngoài ra, 35m tường rào và 2 ao nước với diện tích hơn 25m² mỗi ao được hoàn thành trong khoảng thời gian này. Đặc biệt, cùng lúc đó, 2/3 diện tích khu vực cách ly (gần 140 m²) đã được lát gạch để đảm bảo điều kiện vệ sinh và phòng chống dịch bệnh khi chăm sóc thú mới được tiếp nhận.

Chúng tôi không ngừng thay đổi, phát triển để tạo nên những điều tốt đẹp nhất cho ĐVHD trong môi trường nuôi nhốt khi ở Trạm Bảo tồn.

LỜI CẢM ƠN

Tổ chức WAR xin gửi lời cảm ơn chân thành tới:
Ông Dominic C.Scriven, OBE - Chủ tịch và là Nhà Sáng lập
Quỹ Dragon Capital và Ông Joshep Hoess
Tổ chức Greater Good
Vườn thú Cologne
Quỹ Bảo tồn Vọc (DLF)
Hội bảo vệ linh trưởng quốc tế (IPPL)
Công ty Osprey Packs
Và các cá nhân, tổ chức khác đã luôn hỗ trợ, đồng hành cùng chúng tôi trong công tác bảo tồn thiên nhiên Việt Nam.
Chúc tất cả các quý nhà tài trợ một năm mới tràn đầy hạnh phúc, thành công và bình an.